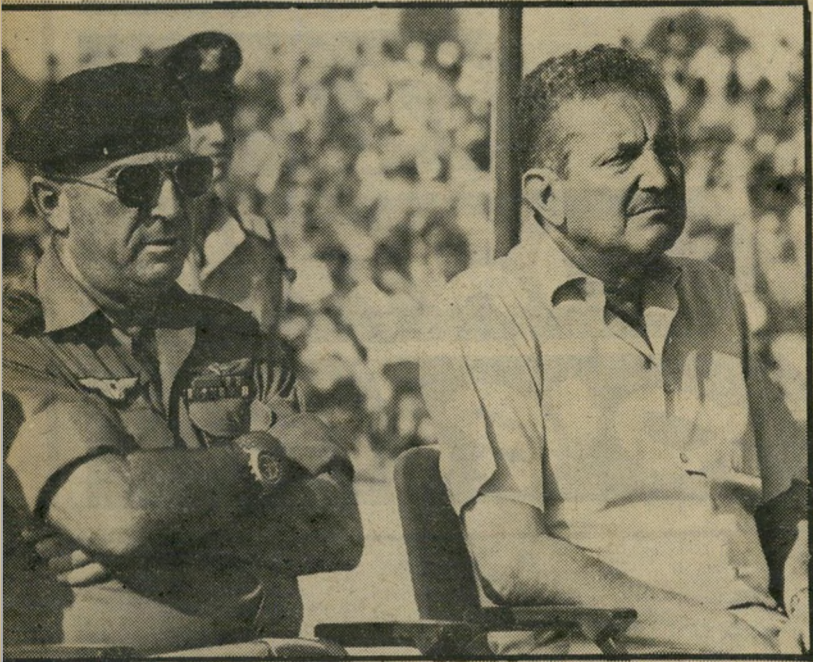

רסן המילחמה בלבנון נשמש מידי הממשלה - ואיש אינו אומר את האמת

מי החליט, לעזאזל?

שרביטחון וייצמן ורמטכ"ל איתן כולם משקרים לכוס

להתכצע פעולות שהוצגו ברחבי העולם כהשמדת-עם. בתנופת המכה על הפיראיון נקלעה ממשלה בגין שוב למלכות מדינית, שאין היא יודעת איך להחליץ ממנה.

בכי בין

ההריסות

יש תקדים למצב מעין זה ולהתפתר חיות הרוח-האסון שהוליד בעיקבותיו. ביולי 1969, בעיקבות פשיטת יחידת קומנדו מצרית על מוצב המזח בפורט-תאופיק, הודעו המדינה. לצה"ל ניתנה יד חופשית לתגובה, מבלי שאיש בדרג המדינית העריך את תוצאותיה או החליט על היקפה.

קודם לכן הגיב צה"ל על מילחמת-ההתשה המצרית בתעלת-סואץ בהפגזות עריית-העלה ובהריסתו, גרם להתרוקנותו מתושביו האזרחיים וליצירת ציבור של 400 אלף פליטים במצרים. לימים הודתה ההנהגה הישראלית, ובעיקר משה דיין, כי היה זה מישגה, מפני שהעדור האוכי לוסייה האזרחית יצרה מצב של מילחמת קבע, אולם בעיקבות אותה פשיטה החלו ההפצצות בעומק מצריים, שגרמו להדרי-דרות מהירה: מעורבות סובייטית מאסיבית, הצבת חגורת-טיילים על התעלה ולבי-סוף — מילחמת יוסי-הכיפורים.

מערכות הכלכליות והחברתיות של המדינה אינן מתפקדות. על כך יש הסכמה כללית. אלא שלתומכיה-הממש-לה היה עד כה תירוץ, כדי להסביר מצב זה: הממשלה כולה עוסקת בעניינים מדיניים וביטחוניים, ואין לה זמן לענייני משק וחברה.

תירוץ זה פקע לאחרונה כמו בועת-סבון. הסתבר כי המערכות המדיניות וה-ביטחוניות מתפקדות באותה הצורה כמו המערכת הכלכלית. הממשלה איבדה כל שליטה עליהן. המערכות הטרופות מנהי-גות את עצמן, והמופקדים עליהן נמצאים במצבו של אותו שוליי-קוסם, שידע לפי-קוד על המטאטא לשאוב מים בדליים מה-באר, אך לא ידע כיצד להפסיק את השי-טפון שנגרם כתוצאה מכך.

אדמה

חרוכה

ה שמתרחש בחזית דרום-הלבנון בחודשים האחרונים הוא דוגמה מוב-הקת לטירופה של מערכת.

מאז הטבח המזועזע שביצעו הפיראיון הפלסטיניים בנהריה, בחודש אפריל השנה, השתנתה מדיניות התגובה של צה"ל ב-גבול הלבנון. הממשלה קיבלה שורת הח-לטות, שאיפשרו לצה"ל לזנום ולבצע מית-קפה מתמשכת בים, באוויר וביבשה, על "מטרות מחבלים" בדרום-לבנון. לא עוד פעולות-תגמול, אלא פעולות-מעמ, כפי ש-ימצא צה"ל לנכון.

ללא הפסקה, באופן שיטתי ורצוף, תוקף מאז צה"ל מוצבים וביססים של פיראיון פלסטיניים בצפון, אם על סמך ידיעות-מודיעין על פעולה מתוכננת, או על פי תוכנית יזומה אחרת.

מה שנראה תחילה כדקירות מחטים ב-גופו של הדרקון הפלסטיני, הרובץ לאורך הגבול, מעבר למובלעת הנוצרית, הפך בהדרגה למיבצע צבאי מאסיבי, שאינו מבחין בין לוחמים לאזרחים, בין פיראיון לפליטים, והמיועד "לגלח" שטח נרחב, כדי ליצור רצועה רחבה של אדמה חרוכה, שתשמש מעין רצועת-ביטחון בגבול הי-צפוני.

בעקיפין היתה בכך משום הודעה פומ-בית של ישראל וצה"ל בכישלון מיבצע-ליטאני, שכך, כאשר נאלץ צה"ל לסגת מהאזור שכבש בדרום-לבנון, הציגה ממי-שלת-ישראל כהישג את העובדה, שכ-תוצאה מהמיבצע הצליחה ליצור "היקף בין היישובים בגליל לבין מוצבי פתח, בדמות המובלעת הנוצרית שבשליטת הי-מייג'ור סעד חדר, מובלעת זו הוצגה כרצועת-ביטחון לישראל. עתה מסתבר כי רצועת-הביטחון זקוקה בעצמה לחגורת-ביטחון.

וכך, בניסיון-סרק, שנועד מראש לכיש-לון, להבריח את הפיראיון שחזרו וחדרו לאזור מאז מיבצע-ליטאני, החל צה"ל, בסיוע לוחמי הפאלאנגות של חדר, להפי-ציק, להפגיו ולהעלות באש שטח-ארץ שלם.

כתוצאה מההפצצה המאסיבית הממו-שכת, שקורבנותיה העיקריים הם אזרחים, נחרבו כפרים, שחלקם כימעט נמחה מעל פני-האדמה. עיירות, וביכללן עיר גדולה כמו צור, ננטשו עליידי תושביהם. מדי יום נפלו עשרות קורבנות אזרחים חד-שים. רבבות פליטים נטשו את בתיהם והתחילו להימלט צפונה.

בשטח נוצר מצב, שספק אם הממשלה התכוונה לו. הממשלה השאירה את היור-לצה"ל, היא לא קבעה לעצמה יעדים מדיניים או אחרים. היא גם לא הטילה מיגבלות על היקף היוזמה הצבאית. תחת המיטריה הגדולה של הסיסמה, שטבע מנחם בגין, "להכות במחבלים", החלו

להעלים עין מההיבטים הפנימיים של ה-מילחמה המזרחית הזאת.

כמו לפני עשר שנים, בעת תחילת ההפצצות בעומק מצריים, נגררת הממשלה כולה אחרי העובדות הצבאיות המוכתרות לה בשטח. צה"ל מעמיד את הממשלה לפני עובדות מוגמרות, שהיא לא החליטה עליהן, וספק אם התכוונה להן. נוצר רושם כאילו הרמטכ"ל, רב-אלוף רפאל ("רפול") איתן, מנהל מדיניות עצמאית בשטח, אחרי שניתן לו חופש פעולה לכך.

רבים משרי-הממשלה אינם יודעים מה קורה באמת בגבול הצפון. הם ניוונים מדיווחי-שקר, או מדיווחים המותאמים ל-תמונת-מצב דימוינית. מכיוון שראש-הממ-ד שלה, מנחם בגין, אינו בקי בנושאים אלה, ושר-הביטחון, עזר וייצמן, כימעט ואינו עוסק בתחום זה — הפך האגרוף, המכה במחבלים" בצפון לגולם שקם על יוצרו. לא פחות חמור מכך הוא הניסיון לרמות את הציבור. חלק ניכר מהמידע שמקבל הציבור הישראלי על המתרחש בדרום-הלבנון הוא מידע שקרי כזה, שהציבור יודע שהוא דיווח-שקר. הלוחמים עצמם ודאי שידעו זאת. והו מעין ניסיון-הערמה, בכחירת, "הבה נתחכמה לו".

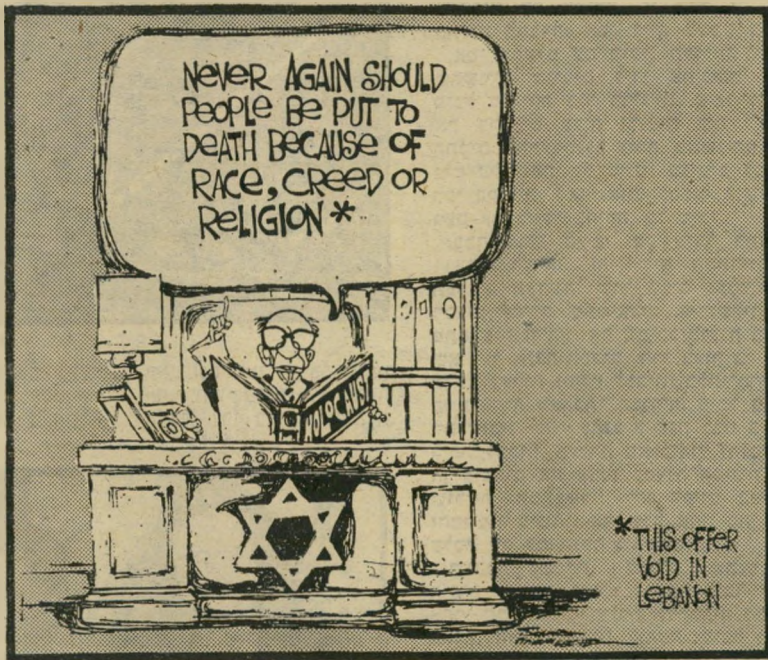
עלה-התאנה

שנשר

אשר מפילים את האחריות לכל הפי-גזה או הפצצה של מטרות אזרחיות ב-דרום-לבנון על תותחני המייג'ור חדר, או כאשר משיבים לתלונה אמריקאית רשמית, על שימוש בתותחים אמריקאיים, בטענה, כי גם הפלסטינים משתמשים בתותחים מסוג זה — זה נשמע כתירוץ ערמומי, המיועד לסדר את הגויים. אלא שבינתיים הולכת ונוצרת גורמה חדשה של דיווחי-שקר. מחנכים את הציבור שלא להאמין עוד להודעות רשמיות.

מי שדואג באמת לביטחון-המדינה צריך לחשוש מתופעות אלה, של אובדן השליטה של הדרג המדיני על הדרג הצבאי ושל דיווחי-שקר, יותר מאשר מהפגיעה בתד-מיתה של ישראל ומקשי-ההסברה שלה. לממשלת-הליכוד היה עד כה על-התאנה ביטחוני, שכיסה על ערוותה הכלכלית וה-חברתית, השבוע נראה היה כי גם עלה זה נשר.

אלי תבור

קאריקטורה אופיינית, שחופיעה בעיתון בלוס-אנג'לס. בגין קורא מתוך הספר "שואה": "לעולם לא יוצאו עוד אנשים להורג בגלל גזע, אמונה או דת", ואילו הערת-השוליים אומרת: "הצעה זו בטלה ומבוטלת בלבנון".

הציבור. ישראל מוצגת כמי שאחראית לשואה חדשה, המתרחשת בדרום-לבנון. הודעותיו של שר-החוק, משה דיין, השר בוע, בישיבת הממשלה על אייכות מיש-רדו להסביר מעשי-זוועה אלה, הפוגעים בתדמיתה של ישראל, באה באיחור רב. היא מוכיחה רק, שגם המערכת המדינית, שעליה צריך לנצח משרד-החוק, שוב אינה מתפקדת.

הרמטכ"ל מנהל

מדיניות עצמאית

איחור רב נחשפה תמונת-מצב קרי-דרת ומעוררת-החלחה. שכן, אפילו מי שבוחר להתעלם מההיבט המוסרי-הימאני, של מה שמתרחש בלבנון ומן הנזק הנגרם לישראל כתוצאה מכך, אינו יכול

כיום מסכימים הכל שההפצצות בעומק מצריים, שבהן נפגעו מטרות אזרחיות, היו מישגה חמור. אבל איש אינו יודע מי החליט עלי-כך. זו תהיה, כנראה, מלאכתם של ההיסטוריונים בעתיד.

אלה יצטרכו לחקור גם כיצד מנהל צה"ל בצפון, מזה כמה חודשים, מילחמת-השמדה שאיש לא החליט עליה. דעת-הקהל בעולם נסערת סביב הגעשה בדרום-לבנון מזה שבועות. רבים, שהיו מוכנים לסלוח לישראל פעולות-תגמול חד-פעמיות על מעשי-זוועה של הפיראיון, אינם משלימים עם המראות המוצגים לעי-ניהם ערב-ערב בטלוויזיה: ערים חרבות, בתים עשנים, גוויות בין הריסות, יתומים בוכים, שיירות של פליטים. רק מעט מהתגובות הנוזמות, גם בקרב ידידיה של ישראל, מגיעות לארץ ולידיעת